

Hundhamra

Hundhamra, äldre stavningar *Hundhamar* (Erikskrönikan), *Hundhamer* (1453), *Hundhambre* (1460), är en nu försvunnen gård i Botkyrka socken och kommun i Södermanland som låg cirka 600 meter sydost om Norsborgs herrgård. I dess anslutning finns även **Hundhamra fornborg** (även benämnd *Borg*) och ett gravfält.

Historia

"Hund" är avlett av talet "hundra" och betyder "stor". "Hammar" betyder "bergknalle, klippa". Ortnamnet "Hundhammar" syftar på den avlånga förkastningsbrant som avgränsar gården från Mälaren i nordöst.

Om mäktiga män vittnar också de stora gravhögarna på gravfältet öster om gården. I en av högarna som undersöktes år 1939 hittades fragment i guld från ett av Nordens praktfullaste svärd från 600-talet. I Erikskrönikan, en historisk berättelse på vers från medeltiden om Sverige och Folkungaätten, berättas om en händelse under 1200-talet när stormannen Jon Jarl blev dräpt av ester som förföljt honom in i Mälaren:

"Hans hustru rymde till Hundhammar, hon hade sorg och mycket jammer i sitt hjärta och i sin huga. Då tog den ädla, rena fruga och samlade folk och mycken makt och dram dem alla, så är mig sagt uppå ett berg, heter Estaskär, Alla läto det livet där. Och hon lät draga deras skepp å land och bränna förty att sorgen var kommen till henna."

Ägarlängd

Tidigaste kända ägarna till gården är hertigarna Valdemar Magnusson och Erik Magnusson. Det var härifrån de år 1306 anträdde färden till Håtuna för att fånga sin bror kung Birger Magnusson av Sverige i de tre brödernas kamp om kungakronan. Kampen slutade år 1317 med det ödesdigra Nyköpings gästabad.

Hundhamra började kallas Borg på 1600-talet. På 1790-talet köpte Johan Liljencrantz, Gustav III:s finansminister, fastigheten och byggde år 1812 de nuvarande husen närmare Mälaren. Han gav gården namnet Norsborg efter sin maka Eleonora.

Hundhamras fornborg

Hundhamras fornborg ligger cirka 500 meter syd om Norsborgs herrgård. Fornborgen hörde förmodligen till gården Hundhamra år 700 efter Kristus. Gravfältet i närheten vittnar om att Hundhamra var en rik stormannagård under yngre järnåldern. Läget vid Mälaren var väl valt, här fanns under forntiden viktiga farleder. All handel och transport gick via sjövägen, landsvägar var i det närmaste obefintliga. Vattennivån var under 700-talet på grund av landhöjningen cirka fem meter högre än idag, det innebär att borgen var omgiven av vatten på tre sidor och därmed lätt att försvara.

Gravfält i parken vid Norsborgs gård år 2007

Gravfält i parken vid Norsborgs gård år 2007

Hundhamras fornborg år 2008

Idag finns spår av stenvallen kvar uppe på höjden. Ursprungligen var borgen förmodligen utrustad med en träpalissad, liknande palissader har hittats vid utgrävningar på jämförbara fornborgar. Fornborgar i Mälardalen anlades sannolikt någon gång under folkvandringstid, 200-550 efter Kristus. De var förmodligen även statussymboler, eftersom de var resurskrävande att bygga och låg väl synliga i landskapet.

Se även

- Hallunda kulturstig

Externa länkar

- FMIS Botkyrka 388:1 (fornborg) ^[1], Riksantikvarieämbetet.
- FMIS Botkyrka 8:1 (gravfält) ^[2], Riksantikvarieämbetet.
- FMIS Botkyrka 395:1 (Hundhamra gård) ^[3], Riksantikvarieämbetet.

Referenser

- [1] http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?use_id_extnt=true&extnt=659266,6571550,659416,6571700&tab=3&page=1&objektid=10000603880001&layers=Sverige;Fornl%C3%A4mningar%20geometrier;Fornl%C3%A4mningar%20symboler;Fornl%C3%A4mningar%20markering;&overview=0
- [2] http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?use_id_extnt=true&extnt=659348,6571831,659498,6571981&tab=3&page=1&objektid=10000600080001&layers=Sverige;Fornl%C3%A4mningar%20geometrier;Fornl%C3%A4mningar%20symboler;Fornl%C3%A4mningar%20markering;&overview=0
- [3] http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html?use_id_extnt=true&extnt=659831,6571391,659981,6571541&tab=3&page=1&objektid=10000603950001&layers=Sverige;Fornl%C3%A4mningar%20geometrier;Fornl%C3%A4mningar%20symboler;Fornl%C3%A4mningar%20markering;&overview=0
-

Artikelkällor och författare

Hundhamra *Källa:* <http://sv.wikipedia.org/w/index.php?oldid=13255356> *Bidragsgivare:* Adelsö-Sven, Andejons, Gotogo, Grillo, HSE, Herr Gregers, Holger.Ellgaard, I99pema, Janm67, LA2, Ludde23, Nisse VII, Thuresson, Yger, 1 anonyma redigeringar

Bildkällor, -licenser och -bidragsgivare

Bild:Norsborg_2007_1.jpg *Källa:* http://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Norsborg_2007_1.jpg *Licens:* Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 *Bidragsgivare:* Holger.Ellgaard

Bild:Norsborg_2007_1a.jpg *Källa:* http://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Norsborg_2007_1a.jpg *Licens:* Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 *Bidragsgivare:* Holger.Ellgaard

Bild:Hundhamra_fornborg.jpg *Källa:* http://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Fil:Hundhamra_fornborg.jpg *Licens:* Creative Commons Attribution-Sharealike 3.0 *Bidragsgivare:* Holger.Ellgaard

Licens

Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>